

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SÜRELİDİR

7/17256

3 / 1 / 2011

Sayı : B.02.0.003/13 - 3991

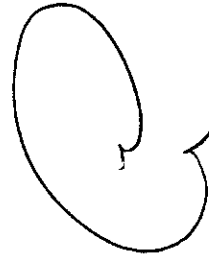
Konu : 7/17256 sayılı
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının bila tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/17256-27495/57040 sayılı yazısı.

İlgi yazı eki Adana Milletvekili Hulusi GÜVEL tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 7/17256 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak, T.C.Merkez Bankasının yazısı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Ali BABACAN
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

Ek : TCMB'nin 30/12/2010 tarih ve
68431 sayılı yazısı ve eki (4 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

ANONİM ŞİRKETİ

SERMAYESİ : 25.000 TL

İDARE MERKEZİ : ANKARA

İDARE MERKEZİ

Cevaplarda şu işaretlerin tekrarını dileriz :

**Bankacılık ve Finansal Kuruluşlar Gn.Md.
Risk Merkezi Müdürlüğü**

Konu: Soru Önergesi Hk.

30159

ANKARA, 30 ARALIK 2010

68431

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sayın ALİ BABACAN)

İlgi: 14 Aralık 2010 tarih ve B.02.0.003-(13)/3745 sayılı Evrak Akış ve Talimat Formunuz.

İlgideki yazınız ekinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı, Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğü'nün bila tarih, 57040 sayılı yazısı ve eki Adana Milletvekili Hulusi Güvel'in 7/17256 sayılı yazılı soru önergesinin bir örneği gönderilerek, cevaplandırılması istenmiştir.

Söz konusu soru önergesine cevap oluşturacak metin ilişikte sunulmuştur.

Bilgi edinilmesini arz ederiz.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

İdare Merkezi

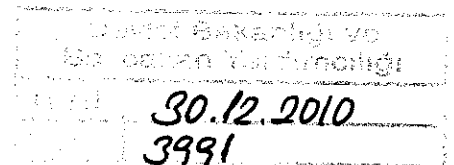
Durmuş YILMAZ
Başkan

Dr. Mehmet YÖRÜKOĞLU
Başkan Yardımcısı

Ek: 3 sayfa

ea

İSTİKLAL CAD. 10 06100 ULUS - ANKARA

TEL: (90 - 312) 507 50 00 FAKS: (90 - 312) 507 56 40 E-POSTA: iletisimbilgi@tcmb.gov.tr SWIFT: tcmbtr2a
ELEKTRONİK AĞ: http://www.tcmb.gov.tr

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN HULUSİ GÜVEL'İN 7/17256 ESAS NUMARALI
SORU ÖNERGESİNDE YER ALAN SORULARA İLİŞKİN CEVAPLAR**

CEVAP 1:

Protestolu senet bilgileri, 1211 sayılı Bankamız Kanunu'nun 44 üncü maddesi çerçevesinde bankalar ile Bankamız arasında bilgi değişimine tabi tutulmaktadır. Bu kapsamda, Bankamız nezdinde yer alan protestolu senet tutar ve adetleri, sadece bankalar tarafından Bankamıza bildirim yapılan protestolu senetler olup, Türkiye'de keşide edilen senetlerin tamamına ilişkin herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

Protestolu senetlere ilişkin uygulamada, asgari bildirim limitinin (2007-2010 yılları için 1.000.-TL. dir.) üzerindeki protestolar senet bazında izlenerek bilgi değişimine konu edilmekte, asgari bildirim limiti altında kalan protestolu senetler ise bankalar tarafından adet ve tutarların toplamı olarak bildirilmektedir.

Buna göre, 2007-2010 (Kasım) yıllarında aylar itibarıyla protestolu senet sayılarına ve tutarlarına ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

PROTESTOLU SENET ADET VE TUTARLARI								
	2007		2008		2009		2010	
	ADET	TUTAR	ADET	TUTAR	ADET	TUTAR	ADET	TUTAR
OCAK	118.823	460.418.556	132.510	566.295.313	144.585	739.206.547	106.911	600.762.794
ŞUBAT	115.544	394.510.778	122.227	451.171.271	136.775	612.214.432	91.129	413.677.428
MART	112.518	409.402.978	116.417	470.456.607	137.257	634.907.566	106.560	489.702.333
NİSAN	107.108	403.854.007	122.182	496.908.794	135.229	611.123.042	98.048	463.812.298
MAYIS	122.830	453.863.201	123.614	498.969.306	131.080	605.035.823	95.529	430.775.038
HAZİRAN	116.156	462.516.060	116.749	490.520.002	130.374	642.494.266	102.904	473.137.448
TEMMUZ	122.268	504.979.394	131.652	558.566.025	136.324	719.721.455	101.981	557.755.264
AĞUSTOS	128.164	494.947.005	126.926	537.565.255	130.291	633.978.691	99.551	467.169.962
EYLÜL	121.832	508.578.351	132.412	552.132.797	133.706	656.395.902	104.943	476.455.630
EKİM	129.043	570.021.447	152.111	693.946.697	126.920	641.825.797	95.931	430.914.758
KASIM	137.313	535.951.505	140.623	674.266.776	108.923	569.659.144	103.146	442.855.884
ARALIK	139.159	533.327.845	156.608	769.429.083	148.493	704.715.898		
TOPLAM	1.470.758	5.732.371.127	1.574.031	6.760.227.926	1.599.957	7.771.278.563	1.106.633	5.247.018.837

CEVAP 2 VE 3:

Mülga 3167 sayılı Kanun ile TCMB'nin Risk, Protestolu Senet ve Karşılıksız Çek İşlemleri Genelgesi çerçevesinde; karşılıksız çek keşide eden hesap sahipleri ve karşılıksız kalan çekler ile bunlara ilişkin ödemeler bilgisayar ortamında banka genel müdürlüklerince, Mülga 3167 ve 5941 sayılı Çek Kanunu'nun 5 inci maddesi uyarınca da; bankalarda çek hesabı açtırmaktan yasaklananlara ilişkin olarak karşılıksız çek keşide edenler hakkındaki yasaklama kararları ve bu kararlara ilişkin ortadan kaldırma kararları mahkemelerce Bankamıza gönderilmekte ve bu bildirimler Bankamızca birleştirilerek haftalık dönemler itibarıyla tüm banka genel müdürlüklerine yine bilgisayar ortamında duyurulmaktadır.

Buna göre, 2007 – 2010 (Kasım) yıllarında aylar itibarıyla, bankalarca bildirilerek Bankamızca duyurusu yapılan karşılıksız çek adet ve tutarları ile çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağına ilişkin mahkemelerce bildirilen kararlarla ilgili bilgiler aşağıdaki tabloda yer almakta olup, verilen karşılıksız çeklerin aynı döneme ait toplam çek tutarına oranı ve mahkemelere yapılan toplam suç duyurusu sayılarına ilişkin olarak Bankamız nezdinde herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

Öte yandan, mahkemelerce bir kişi hakkında birden fazla çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı verilmiş olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Karşılıksız Çek Sayısı, Tutarı ve Mahkeme Yasaklama Kararları				
		Karşılıksız Çek Sayıları (Adet)	Karşılıksız Çek Tutarları (TL)	Mahkeme Kararları (Adet)
2007	Ocak	99.865	863.940.773	3.768
	Şubat	101.564	838.305.968	6.223
	Mart	113.090	937.500.827	4.828
	Nisan	97.015	785.147.485	6.235
	Mayıs	123.576	1.048.711.911	7.773
	Haziran	114.968	1.001.797.041	7.271
	Temmuz	107.883	953.714.073	6.044
	Ağustos	111.713	996.619.127	5.920
	Eylül	103.617	975.948.489	4.633
	Ekim	128.416	1.214.814.846	9.288
	Kasım	116.533	1.080.124.365	5.375
	Aralık	106.424	1.031.863.801	5.144
TOPLAM		1.324.664	11.728.488.706	72.502
2008	Ocak	135.059	1.291.620.712	7.113
	Şubat	97.441	922.122.835	6.127
	Mart	156.412	1.505.618.599	6.231
	Nisan	112.318	1.031.104.047	8.008
	Mayıs	95.616	896.835.965	6.409
	Haziran	104.956	1.053.240.806	3.870
	Temmuz	125.299	1.261.336.762	8.403
	Ağustos	123.472	1.282.964.217	4.371
	Eylül	133.856	1.602.025.731	7.074
	Ekim	156.888	1.663.348.254	6.709
	Kasım	148.485	1.639.961.725	7.161
	Aralık	147.392	1.592.389.650	5.306
TOPLAM		1.537.194	15.742.569.303	76.782
2009	Ocak	195.825	2.111.877.141	5.972
	Şubat	149.186	650.560.468	6.613
	Mart	170.959	1.788.922.337	7.119
	Nisan	194.837	2.130.744.038	7.949
	Mayıs	165.314	1.650.609.881	5.484
	Haziran	181.552	1.806.263.336	7.891
	Temmuz	166.375	1.026.496.189	4.146
	Ağustos	141.954	1.193.583.022	2.842
	Eylül	142.502	1.057.499.423	7.133
	Ekim	154.277	1.638.528.933	12.170
	Kasım	113.584	1.222.760.955	9.720
	Aralık	134.285	1.403.384.979	5.895
TOPLAM		1.910.650	17.681.230.702	82.934
2010	Ocak	102.912	1.917.211.930	8.511
	Şubat	83.897	1.274.524.711	7.931
	Mart	77.312	1.010.291.206	5.733
	Nisan	83.823	1.501.944.595	4.871
	Mayıs	73.339	980.781.657	6.889
	Haziran	71.015	756.329.746	11.219
	Temmuz	80.675	952.049.691	9.392
	Ağustos	65.865	803.296.155	16.369
	Eylül	75.809	943.329.444	11.675
	Ekim	61.558	774.378.835	7.071
	Kasım	51.462	709.968.345	6.288
TOPLAM		827.667	11.624.106.315	95.949

Ülkemizde keşide edilen toplam çek adedine ilişkin bir veri bulunmaması nedeniyle karşılıksız çeklerin toplam keşide edilen çeklere oranı verilememektedir.

Bununla birlikte, Bankalararası Takas Odaları Merkezi'nde (BTOM) işlem gören çek adetlerinin bu konuda gösterge olabilecek bir veri olduğu düşünülmekte olup, takas odalarına ibrazında karşılıksız kalan çek adedinin, toplam takasa ibraz edilen çek adedine oranı, 2007 yılında yüzde 5,5, 2008 yılında yüzde 5,6, 2009 yılında yüzde 7,7, 2010 yılı Ocak-Kasım dönemi itibariyle ise yüzde 4,0 olarak gerçekleşmiştir.

BANKALARARASI TAKAS ODALARINA İBRAZ EDİLEN VE KARŞILIKSIZ ÇIKAN ÇEK ADET, TUTAR VE ORANLARI							
		Çek Adedi	Karşılıksız Çek İade Adedi	Çek Tutarı	Karşılıksız Çek İade Tutarı	ADET (%)	Tutar (%)
2007	Ocak	2.780.698	172.621	20.908.555.968	1.279.897.101	6,21	6,12
	Şubat	1.982.764	113.231	16.868.278.174	850.979.836	5,71	5,04
	Mart	1.778.715	91.040	16.366.131.271	770.889.093	5,12	4,71
	Nisan	2.423.317	138.036	19.855.081.337	1.021.975.503	5,70	5,15
	Mayıs	2.210.775	113.690	19.993.336.210	907.763.508	5,14	4,54
	Haziran	1.620.035	69.620	17.412.971.604	664.461.221	4,30	3,82
	Temmuz	2.918.039	169.510	24.267.515.072	1.336.567.904	5,81	5,51
	Ağustos	2.287.570	120.989	21.794.598.845	1.046.769.508	5,29	4,80
	Eylül	1.626.982	75.209	17.866.929.506	746.695.262	4,62	4,18
	Ekim	2.976.198	175.154	25.409.937.682	1.447.957.383	5,89	5,70
	Kasım	2.236.436	118.777	21.703.102.161	1.070.039.886	5,31	4,93
	Aralık	2.238.997	124.914	21.230.371.580	1.140.961.088	5,58	5,37
	Toplam	27.080.526	1.482.791	243.676.809.411	12.284.957.293	5,48	5,04
2008	Ocak	2.089.364	111.050	20.629.297.071	985.291.290	5,32	4,78
	Şubat	1.961.992	103.173	19.477.709.565	906.590.792	5,26	4,65
	Mart	2.043.850	103.315	19.934.179.468	890.538.411	5,05	4,47
	Nisan	2.075.436	102.415	21.181.028.350	888.147.354	4,93	4,19
	Mayıs	1.825.082	84.200	20.830.594.604	798.082.243	4,61	3,83
	Haziran	2.507.793	131.040	25.067.415.714	1.134.652.922	5,23	4,53
	Temmuz	2.246.785	110.706	24.082.215.249	1.021.639.361	4,93	4,24
	Ağustos	1.578.850	72.146	20.234.110.313	784.623.670	4,57	3,88
	Eylül	2.092.096	115.984	22.355.703.564	1.083.162.406	5,54	4,85
	Ekim	2.962.584	191.327	28.130.428.877	1.781.782.526	6,46	6,33
	Kasım	1.475.969	92.636	18.433.567.017	1.076.681.444	6,28	5,84
	Aralık	2.751.215	216.447	24.910.255.444	1.965.839.259	7,87	7,89
	Toplam	25.611.016	1.434.439	265.266.505.239	13.317.031.678	5,60	5,02
2009	Ocak	1.545.230	118.237	17.508.770.353	1.188.191.367	7,65	6,79
	Şubat	1.535.307	111.454	16.381.848.949	1.042.391.129	7,26	6,36
	Mart	2.291.917	238.306	20.713.436.165	2.139.855.787	10,40	10,33
	Nisan	1.732.891	163.115	18.014.968.485	1.514.740.672	9,41	8,41
	Mayıs	1.205.637	86.528	14.826.592.789	952.654.950	7,18	6,43
	Haziran	2.351.804	215.145	22.153.235.374	1.821.446.121	9,15	8,22
	Temmuz	1.845.581	137.067	19.387.365.240	1.266.851.791	7,43	6,53
	Ağustos	1.820.986	130.460	20.099.574.747	1.215.855.213	7,16	6,05
	Eylül	1.791.146	121.653	19.464.415.565	1.193.072.981	6,79	6,13
	Ekim	1.560.800	90.795	18.503.170.550	961.254.608	5,82	5,20
	Kasım	1.389.880	80.685	15.790.907.841	787.703.164	5,81	4,99
	Aralık	2.500.510	158.435	25.403.065.505	1.499.843.023	6,34	5,90
	Toplam	21.571.689	1.651.880	228.247.351.562	15.583.860.806	7,66	6,83
2010	Ocak	1.117.287	49.508	15.381.072.011	560.676.964	4,43	3,65
	Şubat	1.536.914	75.787	17.152.080.665	722.285.144	4,93	4,21
	Mart	2.098.775	101.060	21.763.172.190	931.729.494	4,82	4,28
	Nisan	1.594.724	68.410	19.166.969.795	674.217.211	4,29	3,52
	Mayıs	1.649.857	66.875	20.055.310.938	686.238.478	4,05	3,42
	Haziran	1.676.143	64.918	20.502.772.194	695.336.868	3,87	3,39
	Temmuz	1.439.323	49.681	19.237.134.391	588.355.233	3,45	3,06
	Ağustos	1.972.678	76.680	23.947.029.748	829.802.304	3,89	3,47
	Eylül	1.674.960	60.768	21.278.150.383	699.932.402	3,63	3,29
	Ekim	1.081.679	32.426	17.070.653.045	454.544.567	3,00	2,66
	Kasım	2.251.586	80.237	27.155.689.945	934.423.882	3,56	3,44
	Toplam	18.093.926	726.350	222.710.035.306	7.777.542.547	4,01	3,49